

ličnem prostoru se je pojavil nenadoma komaj iz zapora izpušeni Franc Sakošek, ki je navalil z gnojnim krevljem na Janka in ga udaril tako srdito po rami, da se je zaril krevelj žrtvi v pljuča in je udarjeni kmalu za tem umrl.

Za pregriznjeni nos se maščeval s sekiro. Enkrat v januarju je pregriznil posestnik Ivan Baloh s Trnove gore pri Sv. Krištofu nad Laškim v stanovanju svoje ločene žene brezposelnemu rudarju Jožetu Drnovšku nos. Drnovšek se je pozdravil v celjski bolnici in se je vrnil 9. februarja domov, kjer je zagrabil sekiro in z njo tako obdelal Baloha, da so morali sedaj njega prepeljati v bolnico v Celje.

Vsled duha prisotnosti rešen smrti. Pri gorjanskem lesnem podjetju v Novem mestu je uslužben za šoferja Fajdiga. Nekega jutra je omenjeni popravljal tovorni avto, zažejalo ga je pri naporu in v naglici je zagrabil mesto vode steklenico z žvepleno kislino, katere je požrl nekoliko. Silne bolečine v želodcu so ga poučile, da je v smrti nevarnosti. Tekel je iz garaže na prosto in srečal mlekarico, kateri je izpil mleko in začel nato bljuvati. Zastrupljen je opazil tudi lastnik podjetja, ki je prepeljal šoferja v bolnico, kjer so mu izprali želodec. Šoferja je rešila gotove smrti prisotnost duha, da se je spomnil, da je mleko najboljše sredstvo proti zastrupljenju s tolikanj nevarno žvepleno kislino.

Tri požare so imeli v Ljubljani v noči od 11. na 12. februarja.

Kolesa voza so mu strla prsni koš. — Delavec Franc Jereb, uslužben pri županu na Loki pri Mengšu na Kranjskem, je padel pri prevažanju drv pod voz, kojega kolesa so mu strla prsni koš, da je izdahnul.

Požar povzročil pol milijona škode. V vasi Vir pri Domžalah na Kranjskem je izbruhnil dne 9. t. m. zjutraj ogenj na podstrešju Kocjančičeve tovarne za izdelavo zdravstvenih in manufakturnih potrebščin. Podoželski gasilci so preprečili, da se ogenj ni razširil, a kljub temu znaša škoda pol milijona dinarjev. Ogenj je povzročil kratki stik na podstrešju.

Požigalec je podtaknil ogenj pod kozolec trgovca De Glerie v Dolnjem Logatcu na Kranjskem. Ogenj je uničil stavbo in gospodarsko orodje.

Veliko gospodarsko poslopje žrtev požara. V noči dne 8. februarja je nastal požar v gospodarskem poslopiju posestnika in tesarskega mojstra Jermana Franca v vasi Drsko pri Novem mestu. Pogorelo je gospodarsko poslopje, ki je obsegalo velik kozolec-dvojniki, skedenj in uto.

Stanovanjska hiša je pogorela na pepelnico zjutraj posestniku Matiji Drobniču pri Ribnici na Kranjskem. Gospodar, žena in sestanovalec z družino so si rešili jedva življenje.

Smrtna žrtev zime. V gozd se je odpravil po drva dne 11. februarja iz vasi Pesnica pod Sv. Joštom pri Kranju posestnik Franc Bešter. Ker se ni vrnil, so ga iskali po gozdu zaman pozno noč in so ga našli šele drugo jutro mrt-

vega. Nesrečnož je zgubil v snegu smer ter padel v hudournik.

Iz Celja se nam poroča, da se vrši od 15. II. do 25. III. 1932 velika odprodaja manufakturnega blaga in perila v veletrgovini **Franc Dobovičnik, Celje, Gosposka ulica 15,** po zelo znižanih cenah.

Ljudska samopomoč v Mariboru naznanja vsem našim cenj. članom kakor vsemu cenj. občinstvu, da ni v nobeni zvezi s podpornimi društvi **»Vzajemna samopomoč v Ljubljani in »Kmetijska eksportna zadruga v Mariboru.** Naše poslovanje je bilo revidirano mesca oktobra 1931 po inšpektorju ministristva za trgovino in industrijo dr. Mladen Bedič v Beogradu, ki je našel isto popolnoma v redu; radi tega prosimo za nadaljnjo zaupanje kakor do sedaj.

Najnovejše vesti o odlčnih priznanjih, ki so jih hvaljen kupci poslali tovarniški tvrdki H. Suttner v Ljubljani št. 992, so jasen dokaz, kako koristno je, če si omislite veliki industriarni letni katalog, preden kupite uro, zlatino ali srebrnino. Tudi naši bralci dobe ta lepi cenik popolnoma brezplačno, ako ga zahtevajo od tovarniške tvrdke Suttner. Tvrdka pošilja žepne ure že od 35 Din naprej, ure bučilke od 45 Din, ure zapestnice od 98 Din itd., vse takorekoč po originalnih tovarniških cenah.

»Domači živinozdravnik«, o kateri je danes poseben insert v »Slovenskem gospodarju«, je zelo dobra knjiga. Naročijo naj jo občine ali zadruga za celo svojo okolico, ker posameznik si ta knjige ne more tako lahko kupiti. Naročila sprejema tudi Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, kjer si knjigo lahko ogledate v vsaki prodajalni na Koroški in Aleksandrovi cesti.

*

Čudni naravni pojavi.

Ribe padajo iz oblakov.

Deževanje rib je posebnost narave, ki je nekaj redkega, vendar pa ne čudež. Znanstveno je dokazano, da je tekom 1600 let bilo 71 ribjih dežev, od te svote odpade 27 na Evropo.

Prva beležka o deževanju rib je iz leta 1555 in izpod peresa nadškofa iz Upsale na Švedskem. V tem poročilu se omenja, da niso padale z neba samo ribe, ampak tudi žabe, miši, črvi in kamenje.

Kakor daleč nazaj segajo novejša raziskovanja, je padal zadnji ribji dež dne 18. maja 1928 v bližini farme v državi North Carolina v Združenih državah ob Atlantskem Oceanu. Po zelo hudem nallivu so našli po mlakah, ki so bile baš tedaj nastale, vse polno rib in nekatere so dajale celo znamenja, da so še žive.

Ribji dež pač povzročijo silni viharji, ki se dvignejo na morju, vzamejo seboj v višino celo ribe in jih pozneje pomečejo med deževjem daleč na suho, kjer polomi tak vihar drevje, odnese s hiš strehe in tudi popolnoma opustoši kraje v večjem obsegu.

Največja toča na svetu.

Najstarejše poročilo o strahoviti toči je ohranjeno iz leta 1545 in se glasi takole: »Ko smo bili oddaljeni eden dan hoda od francoskega mesta Lyon, smo slišali v noči ob 10. uri pri popolnoma jasnem nebu silovito grmenje. Bil sem oddaljen od družbe za strelaj. Po vsakem gromu je nastal na nebu tak ropot, da sem mislil: sodni dan se bliža. Pridržal sem konja. Naenkrat je začela padati brez kapljice dežja kot fižol debela toča, ki mi je povzročala bolečine pri zadetju. Zrna toče so se vedno večala. Ker je bil konj ves preplašen, sem zdirjal nazaj k tovarišem, ki so se že bili zatekli v smrekov gozd. Toča je padala v velikosti limon. Molil sem k Bogu, in že je priletel z neba kos ledu, ki je odsekal smreki, kamor sem se stiskal, debelo vejo. Več takih ledenih kosov je zadelo konja, ki je bil v smrtni nevarnosti. V smrtni nevarnosti sem tudi jaz omotal glavo s plaščem. Čez nekaj časa se je vreme umirilo in smo odjezdili. Med potjo smo kazali eden drugemu rane in bunke ter videli, kako so bila drevesa vsa razcefrana in živina, ki ni bila pod streho, je bila ubita. Toča je pobila tudi mnogo pastirjev.«

Znana je toča, ki je padala 5. julija 1. 1905 v Turingiji na Nemškem. Največje zrno je tehtalo 625 gramov in je merilo v premeru 11 cm.

Angleška policista aretirata Indijko, ki se je potegovala neustrašeno za svobodo tlačene domovine.

Na Štajerskem so že večkrat opazovali kose toče, ki so tehtali — 1½ kg in merili v premeru 14 cm. Na južnem Tirolskem je padel 1.92 kg težak kos ledu, ki je imel v premeru 16 cm.

*

Tečaj za sadjarske pomočnike (oskrbovalce sadnega drevja) se vrši tudi letos na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Namen tega tečaja je, izobraziti neprestane delovne moči v vseh najvažnejših opravilih v drevnicah in sadovnjaku ter pri najvažnejših načinih sadne uporabe. Tečaj traja pet tednov in se vrši v treh razdobjih: a) tri tedne v spomladi, od 7. do 26. marca; b) eden teden poleti, od 6. do 11. junija in c) eden teden v jeseni, od 26. septembra do 1. oktobra. Udeleženci dobe hrano in stanovanje na zavodu brezplačno. Ob zaključku tečaja delajo praktičen izpit in prejmejo spričevalo, ki jih usposablja za izvrševanje raznih sadjarskih opravil pri lastnikih drevnic in sadovnjakov proti primerni nagradi. Prošilci iz dravske banovine, stari najmanj 18 let, naj pošljejo pravilno kolkovane prošnje (kolek 5 Din) najkasneje do 25. februarja t. l. podpisaneu ravnateljstvu. Prošnji je priložiti krstni list, domovnico, spričevalo o нравnosti in poslednje šolsko spričevalo. — Ravnateljstvo banovinske vinarske ter sadjarske šole v Mariboru.

Dvodnevni sadjarski tečaj se vrši dne 4. in 5. marca t. l. na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Prvi dan se bo obravnavalo sajenje, oskrba in gnojenje, drugi dan pomlajevanje in precepljanje sadnega drevja. Tečaj je teoretičen in praktičen ter traja vsak dan od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Zanimanci naj javijo udeležbo z dopisnico do konca februarja ravnateljstvu šole.

Točenje domačega vinskega pridelka.

Vinogradniki smejo prodajati svoje vino lastnega pridelka na svojem domovališču in sicer v mestih in trgih v količinah najmanj 10 litrov in v vaseh pa najmanj 5 litrov naenkrat in na eno osebo.

Istotako in na isti način smejo prodajati svoje vino na trgih izven svojega rednega domovališča. Pod »na trgu« se razume, da se mora vršiti prodaja v mestih, trgih in vaseh na mestu, ki je določen za prodajo poljskih pridelkov sploh, torej ne na poljubnem kraju — pred cerkvijo, tovarnami itd. Ravnotako ni dovoljena prodaja iz lokalov, ampak se mora vino prodajati na trgu.

Pri tem je s stališča trošarinskih in točarinskih (taksnih) predpisov brezpredmetno, ali prodajajo vinogradniki svoje vino na običajni način, ali napolnjeno v steklenice; glavno je, da znaša najmanjša količina naenkrat in na eno osebo prodanega vina 10, odnosno pet litrov.

Trošarino na vino, prodano na ta način, bi moral plačati po trošarinskih predpisih kupec vina in mora tedaj voditi prodajalec vina natančno evidenco

o kupcih in količinah prodanega vina, ker jamči prodajalec v vsakem slučaju za trošarino (državno, banovinsko ter občinsko) na prodano vino.

Temu se izogogne prodajalci vina — zlasti oni, ki prodajajo vino na trgu — na ta način, da zatrošarinijo za prodajo namenjeno vino v naprej in prodajajo tedaj vino, na katero so vse trošarine že plačane.

Na ta način nimajo tudi kupci vina nobenih nadaljnjih sitnosti s prijavo in plačanjem trošarine več.

Točilna taksa pa pri taki prodaji vina seveda odpade.

*

Kmetije, v združitvi je naša rešitev!

Da je to resnica, so sprevideli že naši pradedi, ko je bilo treba postaviti se v bran proti Turkom ali Krucom, ki so nadlegovali in požigali njih domove — vzajemno združeni so lahko odbijali sovražne napade, posameznik pa je bil že vedno sovražniku v igračo. Danes bi se morali kmetovalci tembolj zavedati, da je to resnica, ko čutimo na lastni koži vso težo gospodarske krize. Marsikaj bi se obrnilo v naš prid, ako bi znali in hoteli upoštevati pregovor: »Sloga jači in nesloga tlači.« Neobhodno potrebno je, poglobiti vero v samopomoč. Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal. To so besede, katere bi moralo danes upoštevati kmečko ljudstvo. Združimo se v naših kmetijskih zadrugah, ker edino na ta način bomo v stanu kljubovati izkoriščevalcem ljudstva, ko bomo si za svoje pridelke znali sami nastavljati primerne cene, ki bodo vsaj približno odgovarjale pridelovalnim stroškom in nakupni ceni naših potrebščin. Kakor so razmere danes, ne gre in ne more iti naprej. Industrija in kapital si delata dobičke na stroške trpina delavca, kmečki pridelki pa nimajo cene vkljub temu, da nas je preko 70 odstotkov. Geslo vsakega kmetovalca naj torej bo: Zato le urno vsak, kdor je pošten junak, naj pristopi k domači kmetijski zadrugi, da se reši pred poginom. Združeni bodemo zmagali, razcepljeni propadli. I. K.

*

Kmetijski predlog.

Kmetije imamo precej dobrega vina na prodaj, pa ni kupcev od nobene strani, da bi ga kupili. Ponujamo ga tu pa tam gostilničarjem; če se kateremu posreči, da prodaja, mora dati prav po nizki ceni. Odkod bomo dobili denar za davke, za obresti in druge potrebščine? Po našem mnenju bi bilo dobro, ako bi se postopanje pri pobiranju trošarine spremenilo. Sedaj mora vsak, kdor vino kupi, takoj ko ga spravi v klet, plačati trošarino od vsega vina. Svojčas je plačal gostilničar trošarino le od tistega soda, ki ga je dal v promet, oziroma, ko ga je dal na pipo. Sedanje postopanje pa hudo zadene vinogradnike, ker ne morejo vina prodati. Gostilničar, ki je prej kupil 50 do 60 polovnjakov vina, kupi zdaj komaj kvečjemu do 10 polovnjakov. Tisti, ki je prej kupil 10 polovnjakov,

kupi sedaj 1 do 2 polovnjaka manjši gostilničarji pa še manjše množine. Vsled tega stoji vinska kupčija, ker si ne morejo gostilničarji vina nakupovati. Saj trošarina več stane kakor pa vino. Veliko je takih, ki si na mošt posojujejo denar, dobivajo v trgovinah živež, obleko itd. na up, češ, ko prodamo, bodemo plačali. Pa žalibog vina ne morejo prodati, gostilničar ga ne kupi, upnik ali kdo drugi ga tudi ne kupi, ker bi moral plačati trošarino. Pomislimo, v kako težkem položaju se nahajajo taki reveži, ker tudi živina nima prave cene. Naše misli in naši predlogi so ti-le: 1. Trošarina: državna, banska in občinska, se naj čez polovico zniža. 2. Trošarinsko postopanje naj se preosnuje tako, da plača trošarino gostilničar le od soda, ko ga da v promet, oziroma ko ga da na pipo, ne pa od vsega vina, ki ga vkleti. 3. Nakup vina: kmet od kmeta, ali vinogradnik od vinogradnika od 50 litrov naprej naj bo trošarine prost. To pa radi tega, da tisti, ki imajo denar, kupijo od tistih, ki rabijo denar. 4. Vinogradniki, če hočejo vino pod vejo točiti, naj so razen trošarine vseh drugih taks popolnoma prosti in naj smejo vino na svojem domu točiti, ne pa v vinogradu. 5. Treba je misliti na znižanje davkov, ker pri sedaj obstoječih davkih kmet istih ne bo mogel plačevati. Če ima kak kmet 2000—3000 Din letnega davka za plačati, mora prodati 5—6 krav. Kje pa jih bo vzel? 6. Blagu, ki ga kmet mora kupiti, kakor: obleki, usnju, železu, cementu, umetnemu gnoju itd., naj se cene izdatno znižajo primerno cenam vinu in živini. — Kmet in vinogradnik.

*

Razgovor

o najboljšem in najcenejšem zavarovanju vseh vrst.

J a n e z: »Zadnji čas so se pojavile vse vrste zadrug in društev za različna zavarovanja. Zavarovala so napol mrtvega človeka ali žival, zavarovala doto itd. Sedaj so te organizacije v reviziji. Kako bo ta pregled izpadel, ne vem, toda nekaj pa vem: Vsako tako zavarovanje je razmeroma zelo drago. In če pride človek v nesrečo, da ne more več plačevati, izgubi vse, kar je dotodaj vplačal.«

M a r t i n: »Jaz pa poznam drugo zavarovanje, kjer redno vplačuješ samo toliko, kolikor sam hočeš, poleg tega pa stalno razpolagaš z vsemi vplačanimi zneski, ki se med tem najbolj visoko, kar je mogoče, obrestujejo. Kadar pride nesreča, naj bo kakršna hoče, vedno dobiš vse izplačano.«

J a n e z: »Kje pa je to?«

M a r t i n: »Vzemij hranilno knjižico Spodnještajerske ljudske posojilnice v Mariboru, redno nalagaj po 50 ali 100 Din ali še več na mesec, kolikor pač moreš, videl boš, kako bo svota hitro rastle, obresti boš dobil in sam boš gospodar nad svojim denarjem. Vse sedaj vložene svote dobiš na zahtevo tudi v celoti izplačane.«

J a n e z: »Še danes grem v Maribor v Spodnještajersko ljudsko posojilnico in naložim ves svoj denar pri njej! Ti imaš prav! Nad svojim denarjem moram biti